

# Pdw: Polska szkoła reportażu - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                        |
|---------------------|----------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Pdw: Polska szkoła reportażu           |
| Kod przedmiotu      | 09.0–FiPIP-Pdw:Psr-S21                 |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Humanistyczny</a>  |
| Kierunek            | Dziennikarstwo i komunikacja społeczna |
| Profil              | ogólnoakademicki                       |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia z tyt. licencjata   |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2022/2023               |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                                            |
|---------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 5                                                                                                          |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 2                                                                                                          |
| Typ przedmiotu                  | obieralny                                                                                                  |
| Język nauczania                 | polski                                                                                                     |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Kamila Gieba</li><li>dr hab. Dorota Kulczycka, prof. UZ</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Ćwiczenia   | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie Studentów z historią reportażu polskiego i pokazanie na podstawie konkretnych przykładów kierunków jego rozwoju. Studenci poznają rodzaje i odmiany gatunku; zaznajamiają się z dziełami czołowych polskich reportażyistów. Zajęcia mają charakter teoretyczny, ale również - dzięki przeprowadzanym na nich analizom i interpretacjom - walor praktyczny. Uczą samodzielnie odkrywać genotyp i fenotyp polskich reportaży i je odpowiednio wartościować.

## Wymagania wstępne

Wskazane, choć nieobligatoryjne uczestnictwo w zajęciach z Kreatywnego pisania reportażu literackiego.

## Zakres tematyczny

1. Początki reportażu w Polsce i na świecie.
2. Typologia reportażu.
3. Reportaż społeczny, śledczy i interwencyjny.
4. Reportaż telewizyjny, radiowy, filmowy, przyrodniczy.
5. Reportaż podróżniczy – w czasopiśmie i w Internecie.
6. Reportaż literacki – definicje i koncepcje / reportaż fabularny – z elementami osobistych wspomnień i refleksji (np. familijny).
7. Instytut Reportażu Mariusza Szczygła i uczelnia: Polska Szkoła Reportażu.
8. Mistrzowie polskiego reportażu (Ryszard Kapuściński, Hanna Krall, Melchior Wańkowicz, Krzysztof Kąkolowski, Wojciech Tochman, Teresa Torańska, Wojciech Jagielski, Andrzej Stasiuk i in.).
9. Analiza, interpretacja i wartościowanie współczesnych reportaży literackich (wybraną na dane zajęcia lekturę omawiamy pod kątem techniki narracyjnej, fabularyzacji faktów, oznak autotematyzmu, wyboru tematu / tematów, lejtymotywów, kompozycji i innych aspektów ważnych w praktyce reporterskiej).

Na bazie różnych refleksji powinna wytworzyć się dyskusja prowadząca do jakichś rozstrzygnięć, wniosków.

## Metody kształcenia

Pogadanka heurystyczna, dyskusja, praca z tekstem, referaty i prezentacje, "burza mózgów".

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                  | Symbol e efektów                                                          | Metody weryfikacji                                                                                                                         | Forma zajęć                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Student zna twórczość wybitnych reportażyistów polskich, rozumie jej znaczenie dla literatury i kultury.                                                     | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">KF1_W08</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• dyskusja</li><li>• kolokwium</li><li>• praca pisemna</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| Student umie przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację tekstu z zastosowaniem typowych metod, uwzględniając kontekst społeczny i historycznokulturowy. | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">UD1_U14</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• aktywność w trakcie zajęć</li><li>• praca pisemna</li></ul>                                        | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |

| Opis efektu                                                                                                                         | Symbole efektów                                                             | Metody weryfikacji                                                                                                                              | Forma zajęć                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| Student zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KF1_K01</a></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• dyskusja</li> <li>• kolokwium</li> <li>• praca pisemna</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul> |

## Warunki zaliczenia

Przygotowanie i aktywność na zajęciach, znajomość lektur, referaty połączone (nieobligatoryjnie) z prezentacją, praca pisemna, kolokwium.

## Literatura podstawowa

Bańkowska E., J. Jagodziński, E. Kozłowska, A. Mikołajczuk, E. Wolańska, A. Wolański, H. Wszeborowska, *Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów*, pod red. E. Bańkowskiej i A. Mikołajczuk, Warszawa 2003, [tu:] rozdz. 9, A. Mikołajczuk, *Reportaż – uobecnienie prawdy o człowieku i świecie*, s. 221-267.

*Dziennikarstwo a literatura w XX i XXI wieku*, red. K. Wolny-Zmorzyński, W. Furman, J. Snopek, Warszawa 2011.

*Mistrzowie literatury czy dziennikarstwa?*, red. K. Wolny-Zmorzyński, W. Furman, J. Snopek, Warszawa 2011.

Skarżyńska M., *Język reportażu telewizyjnego*, Warszawa 2011 (tu podrozdział „Reportaż telewizyjny - uwagi wstępne”, s. 64-77).

*Słownik literatury polskiej XIX wieku*, pod red. J. Bachórza i A. Kowalczykowej, Wrocław 1997(lub późniejsze wydanie), hasło: reportaż, oprac. Czesław Niedzielski, s. 820-823.

*Słownik literatury polskiej XX wieku*, zespół red. A. Brodzka, M. Puchalska, M. Semczuk, A. Sobolewska, E. Szary-Matywiecka, Wrocław 1996(lub późniejsze wydanie), hasło: reportaż, oprac. K. Kąkolewski, s. 930-935.

Szczygieł M., *Najkrótszy kurs świata, jak napisać reportaż*, strona internetowa: <http://www.mariuszszczygieł.com.pl/550,blog/najkrotszy-kurs-swiata-jak-napisac-reportaz>

Wolny-Zmorzyński, Andrzej Kaliszewski, Wojciech Furman, *Gatunki dziennikarskie. Teoria. Praktyka. Język*, Warszawa 2006, s. 32, 34 (tu: tabele), s. 52-88 (tu rozdział: *Reportaż fabularny*)

Wosik A., *Między dosłownością a artystyczną kreacją – narracja i relacja tekst - obraz we współczesnym reportażu telewizyjnym*, [w:] *Reportaż bez granic? Teksty, warsztat reportera, zjawiska medialne*, pod red. I. Borkowskiego, Wrocław 2010.

„Wstęp” M. Szczygła z: *100/XX+50. Antologia*, pod red. M. Szczygła, t. 1-3, Wołowiec, Wydawnictwo Czarne 2015, t. 1, s. 11-21.

„Posłowie” K. Wolnego-Zmorzyńskiego z: tamże, t. 2 (lub 3 – w zależności od wydania), s. 934-943.

Żyrek-Horodyska E., *Reportaż literacki wobec literatury. Korzenie i teorie*, „Pamiętnik Literacki” 2017/4.

## Literatura uzupełniająca

Bryll E., M. Goraj-Bryll, *Irlandia. Celtycki splot*, Poznań 2010.

Domosławski A., *Kapuściński non-fiction*, Warszawa 2010.

Glensk U., *Po Kapuścińskim. Szkice o reportażu*, Kraków 2012.

Głowiński M., T. Kostkiewiczowa, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, *Słownik terminów literackich*, Wrocław 1989 (lub późniejsze wydanie), hasło: reportaż, oprac. js (J. Sławiński), s. 431-432.

Jagielski Wojciech, *Wieża z kamienia*, Warszawa 2004.

Kąkolewski K., *Wydanie świętego Maksymiliana w ręce oprawców*, Warszawa 1989.

Orzechowski M., *Mój sąsiad islamista. Kalifat u drzwi Europy*, Warszawa 2015.

Rosiak D., *Ziarno i krew. Podróż śladami bliskowschodnich chrześcijan*, Wołowiec 2015.

Stasiuk A., *Dojczland*, Wołowiec 2007.

Stasiuk A., *Jadąc do Babadag*, Wołowiec 2004.

Szczygieł M., *Zrób sobie raj*, Wołowiec 2011.

Torańska T., *Takie układy. Reportaże z lat 1970-1983*, wybór, układ i posłowie Remigiusz Grzela, wstęp Małgorzata Szejnert, Warszawa 2019.

Wajrak A., N.S. Fernandez, *Kuna za kaloryferem*, Wyd. Agora, Warszawa 2011.

Wajrak A., *Wilki*, Wyd. Agora, Warszawa 2015.

Żyrek-Horodyska E., *Kartografowie codzienności. O przestrzeni (w) reportażu*, Kraków 2019.

Czasopisma:

-„National Geographic” (czasopismo wydawane od 1888 r.)

-„Poznaj Swój Kraj” (czasopismo wydawane od 1958 r.)

-„Poznaj Świat” (czasopismo wydawane od 1948 r.)

-„Voyage” (miesięcznik od 1998 r.)

-„Magazyn Turystyki Górskiej” (od 2001 r.)

## Uwagi

Z książkowych reportaży literackich będą proponowane do analizy i interpretacji tylko niektóre z listy - co rok inne. Szczegółowy sylabus (z tygodnia na tydzień, z uwzględnieniem dat spotkań) zostanie uzgodniony i przedstawiony Studentom na początku kursu.

Jest to przedmiot opcjonalny, wybierany z oferty przedmiotów do wyboru Instytutu Filologii Polskiej; przedmiot zostanie uruchomiony w zależności od potrzeb i zainteresowania w danym semestrze studiów (na podstawie deklaracji studentów/elektronicznego wyboru przedmiotów).

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 13-05-2022 19:38)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ